

[Busch-Jensen.]

stem ved en tilføjelse til retsplejeloven om oprettelse af særlige husdyrretter med tilkaldelse af sagkyndige meddommere. Det var et mindretalsforslag, og det blev jo ikke til lov. Men jeg vil gerne have lov at citere, hvad justitsministeriet bemærkede herom; det findes i bemærkningerne til lovforslaget i tillæg A. for 1938—39, sp. 2848, og dér skriver justitsministeren:

„Justitsministeriet må i og for sig være enig med retsplejeudvalget. Den danske Dommerforening og Politimesterforeningen i, at en ordning, hvorefter husdyrsager behandles ved de ordinære domstole med tiltræden af sagkyndige meddommere, ud fra et retsplejesynspunkt vil være at foretrække fremfor udvalgsforslaget. Under hensyn til den bestemte modstand mod en sådan ordning fra landbrugsorganisationernes side, mener man dog ikke på nærværende tidspunkt at burde søge dette forslag realiseret, men finder det rettest at følge de linier, som det nedsatte udvalg er nået til enighed om.“

Jeg forstår så udmærket godt, at den højtærede minister ikke har taget dette problem op igen, men ladet det blive ved det bestående. Det, der får mig til at stoppe ved spørgsmålet, er gebyrerne og bekostningen. Efter forslaget — som jeg altså i og for sig finder rimeligt — skal voldgiftsformanden for sin første befattning med sagen have 25 kr. Bliver der derefter af en eller anden grund anledning til at sammenkalde retten — og det skal jo ske f. eks., hvis klageren udebliver — og der bliver spørgsmål om godtgørelse til de mødende af omkostninger, som de har krav på at få dækket, så samles retten, og hvert af de tre medlemmer skal have 10 kr. for det, hvad der heller ikke er for meget. Det er 55 kr. plus yderligere de befodringsudgifter, der kan løbe på.

Hvis derimod sagen behandlede ved den ordinære ret, konstitueret som en særlig husdyrvoldgiftsret eller husdyrret, stiller det sig helt anderledes. Man kan f. eks. tænke sig, at sagen drejer sig om en ged, om, hvorvidt den har været drægtig eller ikke — det falder også ind under loven. Nu ved jeg ikke, hvad en ged er værd, eller hvad dette problem kan dreje sig om i penge, men drejer det sig om 200 kr., er retsgebyret 3 kr.; forgæves voldgiftssag vil koste 55 kr.,

som klageren skal betale. Er husdyrets værdi 1.000 kr., er retsgebyret 12 kr.; er værdien 2.000 kr., er retsgebyret 18 kr. Ender sagen med et forlig under behandlingen ved retten, løber der ikke flere gebyrer på, lige meget hvor mange møder, der har været. Skal sagen optages til kendelse — til dom bliver det vel ved retten —, skal de gebyrer betales en gang til, og det vil sige, at hvis værdien er indtil 200 kr., bliver det ialt 6 kr., indtil 1.000 kr. ialt 24 kr., og indtil 2.000 kr. ialt 36 kr. Jeg tør gå ud fra, at der ikke bliver tale om de samme befodringsudgifter.

Man kan ikke af den behandling, lovforslaget har fået i det andet høje ting — i hvert fald ikke sådan som den har nedfældet sig i de aktstykker, der foreligger —, tienden og udvalgsbetænkningen —, se, om man har været klar over, at disse omkostninger løber på.

Nu er jeg jo nok på det rene med, at man ikke vil stille forslag om en ændring gående ud på, at alle de gebyrer, der her er tale om, og som altså for en enkelt behandling for voldgiftsretten udgør 55 kr., for 2 retsmøder for voldgiftsretten 85 kr. og for 3 møder 115 kr., skal udredes af det offentlige, sådan som omkostningerne bliver det i borgerlige domssager, hvor partens udgift kun er retsgebyret; men det forekommer mig, at det er et spørgsmål, om ikke behandlingen af sagerne ved de særlige voldgiftsretter gennem den forhøjelse, som man foreslår — og som jeg altså ikke egentlig har noget imod —, kan blive så kostbar, at den ulykkelige part, som tilsidst skal betale omkostningerne, meget ville ønske, at sagen havde været behandlet ved de ordinære domstole under tilkaldelse af i og for sig de samme husdyrhandelssagkyndige, som nu medvirker.

Jeg for mit vedkommende er ikke i stand til at overskue rækkevidden af den betragtning, jeg her kort har fremført, men jeg synes, det kunne være nyttigt at få hele problemet prøvet bedre igennem — bedre, end det kan gøres ved forhandlingen her i salen. Jeg skal ikke tilføje yderligere udover at meddele, at det er min agt ved forhandlingernes slutning at stille forslag om, at sagen undergives en udvalgsbehandling.

Søren Andersen: Nærværende lovforslag er jo blevet behandlet i et udvalg i landstinget, uden at det er blevet underkastet